

G CONSELLERIA
O FONS EUROPEUS,
I UNIVERSITAT I CULTURA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ CULTURA

Acta de sessió del Ple del Consell de la Cultura de les Illes Balears

Identificació de la sessió

Núm.: 6

Caràcter: ordinari

Data: 13 d'abril de 2021

Horari: de 16.00 h a 17.30 h (en segona convocatòria)

Lloc: videoconferència

Assistents

- Miquel Company i Pons, president del Consell de la Cultura de les Illes Balears
- Catalina Ferrando Ballester, secretària
- Isabel Busquets Hidalgo, vocal, vicepresidenta primera i consellera executiva de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística del Consell Insular de Mallorca
- Miquel Àngel Maria Ballester, vocal, conseller executiu de Cultura, Educació, Joventut i Esports del Consell Insular de Menorca
- Sara Ramon Rosselló, vocal, vicepresidenta tercera i consellera de Cultura, Educació i Patrimoni Històric del Consell Insular d'Eivissa
- Susana Labrador Manchado, vocal, vicepresidenta segona i consellera de Cultura i Educació del Consell Insular de Formentera
- Antoni Salas Roca, vocal, president de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB)
- Joana Maria Seguí Pons, vocal, vicerectora de Projecte Cultural, Universitat Oberta i Seus Universitàries de la Universitat de les Illes Balears (UIB)
- Damià Pons Pons, vocal, delegat de l'Institut d'Estudis Catalans de les Illes Balears
- Maria-Antònia Ferrer, vocal, en representació de l'Obra Cultural Balear (OCB)

- Cristina Rita Larrucea, vocal, presidenta del Consell Científic de l'IME
- Montserrat Montés Montés, vocal, vicepresidenta i representant de l'Institut d'Estudis Eivissencs (IEE)
 - Àngel Garau, vocal, en representació de Taula Associació d'Educadores Culturals de Mallorca
- Miquel Martorell Vicens, vocal, president de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de les Illes Balears (AGCIB)
- Antoni Villalonga, vocal, en representació de l'Associació d'Actors i d'Actrius Professionals de les Illes Balears (AAPIB)
- Jenny Vila, vocal, en representació de l'Associació Illescena, Associació d'Empreses Balears d'Arts Escèniques de les Illes Balears
- Catalina Caldentey, vocal, en representació de l'Associació de Teatres i Auditoris Públics de les Illes Balears
- Joan Soler Rebassa, vocal, en representació de l'Associació d'Artistes Visuals de les Illes Balears (AAVIB)
- Magdalena Aguiló Victory, vocal, representant de l'Associació de Crítics i Comissaris d'Art de Balears (ACCAIB)
- Gracià Sánchez Font, vocal, representant d'Editors de les Illes Balears
- Cristina Ros Salvà, vocal, representant de la societat civil
- Jaume Mascaró Pons, vocal, representant de la societat civil
- Catalina Sansano Costa, vocal, representant de la societat civil
- Pere Gomila i Bassa, vocal, vicepresident de les Illes Balears de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, representant de l'àmbit cultural

Assistents (amb veu i sense vot)

- Catalina Solivellas Rotger, directora general de Cultura
- Mateu Alexandre Malondra Flaquer, director gerent de l'Institut d'Estudis Baleàrics
- Cristina Llambias Cortés, directora gerent de l'Institut d'Indústries Culturals
- Pere Malondra, director gerent de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears.

Han excusat l'absència

- Martí March Cerdà, vocal, conseller d'Educació i Formació Professional del Govern de les Illes Balears
- Andreu Ramis Puig-gròs, vocal, president del Consell Assessor del Patrimoni Cultural Immaterial de les Illes Balears
- Tanja Grass, vocal, representant de la societat civil

Ordre del dia

1. Presentació del nou conseller
2. Aprovació, si s'escau, de l'acta de la sessió anterior, de 18 de juny de 2020
3. Informació sobre el paper de la cultura en el Fons Europeu
4. Informació sobre la Llei d'indústries culturals
5. Torn obert de paraules.

Desenvolupament de la sessió

Abans de l'inici de la sessió, la secretària, per indicacions del president, proposa que el punt 1 i el punt 3 de l'ordre del dia es puguin presentar conjuntament, en no haver-hi objeccions es dona inici a la sessió.

1. Presentació del nou conseller i informació sobre el paper de la cultura en el Fons Europeu

En primer lloc, el president dona la benvinguda a tots els assistents i els agraeix la seva assistència a la reunió del Consell de la Cultura de les Illes Balears com a òrgan de participació i que serveix per compartir idees i impressions sobre les polítiques culturals de les Illes Balears.

El president i conseller de Fons Europeus, Universitat i Cultura informa que la creació d'aquesta nova Conselleria és fruit de l'interès del Govern de les Illes Balears i de la seva aposta per impulsar la cultura com un element de creació i d'innovació. També especifica que es volen crear sinergies amb tots els sectors culturals de l'àmbit públic i privat i treballar conjuntament amb les administracions públiques.

La situació actual és una situació extraordinària que ha obligat a reformular i replantejar les polítiques culturals per donar resposta a les necessitats del sector. El president vol agrair la feina i l'esforç dels equips de Cultura d'aquesta Conselleria i del sector cultural per treballar conjuntament i per continuar defensant que la Cultura és segura. Quan ho ha permès la situació sanitària i seguint les normes sanitàries s'han programat activitats culturals a totes les illes gràcies a l'esforç de tot el sector cultural i de totes les administracions implicades.

Des de la Conselleria es varen convocar ajudes l'any passat per valor de més d'1,1 milions d'euros per cobrir despeses estructurals adreçades a tots els sectors i àmbits de la cultura i a disposició d'empreses, autònoms i associacions.

El president manifesta que enguany es continuaran oferint ajudes, a través de la Direcció General de Cultura, de l'Institut d'Estudis Baleàrics i de l'Institut d'Indústries Culturals dins el seu marc competencial i es canalitzaran, conjuntament amb la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball, i de l'Oficina de Coordinació Estratègica, les ajudes i els fons europeus i estatals que arribin a aquesta Comunitat Autònoma. La Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura serà l'interlocutora amb el Ministeri de Cultura i els seus organismes dependents. El president vol convidar tothom a participar i a presentar projectes, projectes que siguin innovadors i transformadors i que imaginin la diversificació econòmica, la transversalitat i la implicació de diferents sectors i àmbits de la cultura.

El president vol reiterar l'agraïment i la implicació de tots, administracions i sector cultural i manifestar que la cultura és prioritària i no es troba en un segon pla dins les polítiques de l'actual Govern. El president indica que, des de la seva incorporació com a conseller de Cultura aquest dos mesos ja ha mantingut reunions amb bona part del sector i així continuarà i queda a la disposició de tothom per seguir treballant conjuntament.

A continuació, el president dona la paraula a la directora general de Cultura perquè expliqui els treballs que s'han duit a terme del Pla Estratègic de Salvaguarda del Patrimoni Cultural de les Illes Balears en Cas d'Emergències.

La senyora Solivellas informa que el mes de març es varen iniciar els treballs amb totes les administracions competents en matèria de patrimoni i emergències per a la redacció d'un Pla de Salvaguarda del Patrimoni Cultural de les Illes Balears. Així, es comptarà amb un pla de treball que millorarà la resposta de les administracions en cas de produir-se una emergència amb afectació a un bé patrimonial, com també establirà mecanismes d'actualització permanent de les dades patrimonials a disposició dels cossos de seguretat. Es preveu que aquest procés culmini el mes de setembre amb un simulacre a un dels centres de les Illes Balears. S'informarà de les actuacions al Consell de la Cultura.

2.Aprovació, si s'escau, de l'acta de la sessió anterior, de 18 de juny de 2020

L'acta de la reunió anterior s'ha enviat a tots els vocals. El president demana si hi ha objeccions o comentaris a fer. La senyora Rita s'absté, atès que no va assistir a la reunió de dia 18 de juny de 2020.

Acord

S'aprova per unanimitat l'acta de la sessió ordinària del dia 18 de juny de 2020.

3. Informació sobre la Llei d'indústries culturals

El president dona la paraula a la directora de l'Institut d'Indústries Culturals perquè informi sobre la tramitació de la Llei d'indústries culturals de les Illes Balears.

La senyora Llambias explica que, a través de l'ICIB, s'ha treballat en aquests darrers mesos en definir l'estructura, els objectius, la definició, els àmbits d'aplicació i la delimitació competencial de la futura Llei d'indústries culturals. S'han mantingut diverses reunions amb els serveis jurídics de la Conselleria i amb l'Institut d'Estudis Autònoms per marcar la ruta de treball i la temporalització. L'ICIB té com a fins generals els relacionats amb el desenvolupament de les indústries culturals i empreses culturals i creatives i, entre les seves funcions, la d'impulsar la col·laboració i les relacions entre les indústries culturals i les administracions públiques i la col·laboració entre les empreses i els creadors

culturals; així, es treballarà conjuntament i es programaran reunions amb el sector i les administracions públiques competents.

4. Torn obert de paraules

El senyor Pons pren la paraula per demanar si alguna de les partides destinades a subvencions dels fons europeus serà destinada a la digitalització. El president li confirma que sí. El senyor Pons reclama la necessitat de disposar d'un pla de digitalització i proposa que es treballi en la digitalització de la premsa local i de les revistes periòdiques de les Illes Balears. El senyor Pons expressa que això és una emergència absoluta. En relació amb la Llei d'indústries culturals manifesta que no té molt clar el concepte d'indústries culturals, concepte utilitzat a Catalunya en el seu moment però que ara ja no s'utilitza, es parla d'empreses culturals, més coherent amb el mapa real de la cultura.

A continuació, la senyora Ramon informa de les actuacions fetes en el Consell d'Eivissa i afirma que aquesta situació ha suposat un punt de reflexió en l'àmbit d'actuació de la cultura, però que s'ha continuat amb els projectes en marxa i s'han presentat noves propostes en l'àmbit de la cultura i el patrimoni històric. És importantíssima la coordinació i la comunicació entre les diverses administracions i també la col·laboració interinstitucional. Manifesta la necessitat de millorar la comunicació amb l'IEB i de mantenir els projectes com TalentIB i agilitzar les tramitacions administratives. Agraeix la convocatòria de la reunió i es posa a disposició del nou conseller per continuar treballant.

La senyora Rita, es presenta com a presidenta del Consell Científic de l'IME i agraeix la convocatòria de la reunió del Consell de la Cultura. La senyora Rita demana com es troba la tramitació de la Llei d'arxius i apunta la necessitat de disposar d'uns indicadors culturals per saber l'impacte de la cultura en la nostra societat. Recorda que el 2019 la cultura va suposar un 4,4 % del PIB.

Intervé el senyor Maria i, en primer lloc, vol donar l'enhorabona al nou conseller de Cultura del Govern de les Illes Balears. En relació amb la Llei d'indústries culturals manifesta que és clau definir el concepte i els camps de la Llei. La cultura no només és la indústria i/o les empreses culturals, la iniciativa privada, el teixit social i cultural, les associacions i la ciutadania són cultura, la cultura és un

projecte global i no només una activitat econòmica. Vol incidir, una vegada més, en un tema que ja s'ha tractat en aquest Consell i que és la necessitat de continuar amb els treballs de toponímia, així, a través de la Conselleria d'Educació del Govern es va proposar la signatura d'un conveni marc amb la participació dels consells insulars . La darrera reunió va ser el mes de desembre i no han tingut més notícies. En relació amb l'àmbit competencial del Govern de promoció i projecció exterior dels artistes i creadors culturals de les Illes vol incidir en la necessitat de millorar i impulsar novament aquesta comunicació i la circulació entre illes dels artistes i creadors.

La senyora Busquets també vol agrair la convocatòria d'aquesta reunió al president i explica que, tot i la situació actual de pandèmia i de les restriccions sanitàries en l'àmbit cultural, la ciutadania demanda activitats culturals i el sector ha continuat fent feina, i ha oferit, encara que no hagi pogut ser de manera presencial, actuacions i noves propostes culturals. Poc a poc el sector s'anirà recuperant, però necessita de les administracions públiques per aconseguir recursos i també que es programin activitats culturals. Cada administració ha d'actuar en el seu àmbit competencial i el Govern ha d'articular circuits interilles, convocar ajuts per a la promoció i la projecció exterior de la cultura . És molt necessària la col·laboració, com ja s'ha manifestat, entre les administracions públiques competents en matèria de cultura i el sector.

Intervé, a continuació, la senyora Ros i demana al president més informació sobre les ajudes que arribaran del fons europeus a Cultura. Recorda que el Govern va declarar la cultura com a bé essencial i que, com s'ha manifestat, i comparteix, s'han d'activar projectes de digitalització i continuar treballant amb la toponímia del nostre territori. Demana al conseller com es tradueix a la pràctica i quines accions es duen a terme per potenciar la cultura com a bé essencial. Vol, també, incidir en què el Consell de la Cultura ha de fer feina per un objectiu comú, per assessorar en les polítiques culturals, pels interessos i objectius generals del sector cultural i de la ciutadania, i no pels interessos particulars dels col·lectius representats.

El senyor Martorell, representant de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de les Illes Balears, intervé per agrair la convocatòria de la reunió i demana que es reivindiqui el paper del Consell de la Cultura com a òrgan de

consulta i de participació. Informa que s'han reunit en diverses ocasions amb els representants de la Conselleria i que aquesta comunicació ha de continuar i s'ha d'incentivar. En relació amb les anteriors intervencions sobre la Llei d'indústries culturals i la seva definició, vol manifestar que l'Associació que representa sí que creu en les indústries culturals i creatives i que comparteixen la definició de la UNESCO. Considera que seria important demanar a l'Institut d'Estadística del Govern la informació sobre els indicadors culturals i donar-la a conèixer. També apunta la necessitat de desplegar normativament la Llei de mecenatge. Per acabar, demana que s'aclareixi el marc competencial de l'IEB i de l'ICIB, sembla que es solapen les seves competències, sobretot en l'àmbit audiovisual i demana també més recursos econòmics i de personal per a l'ICIB i la definició clara de competències de l'IEB.

A continuació, la senyora Labrador, pren la paraula per donar l'enhorabona al nou conseller i reivindicar que el Govern impulsi novament el circuit entre illes i es revisi el programa de TalentIB. Proposa que a les convocatòries d'ajuts de la conselleria es tenguin en compte les particularitats i les peculiaritats de cada illa i les seves necessitats; és importantíssima la comunicació entre les administracions insulars i el Govern per planificar i conèixer les accions en promoció exterior de la cultura. Demana posar en valor el Pla de la Cultura que es va redactar i desenvolupar-lo en coordinació amb els consells insulars.

La senyora Aguiló es presenta com a representant de l'Associació de Crítics i Comissaris d'Art de Balears, i vol reivindicar i demanar que les administracions públiques tenguin en compte els professionals independents alhora d'assessorar, presentar propostes i realitzar treballs en l'administració dins l'àmbit de l'art contemporani. Que es tenguin en compte l'important cabal de professionals creatius en el món de la cultura i que la comunicació sigui més fluida amb el teixit associatiu de les Illes Balears. També proposa que es faci feina en aquest Consell a través de grups de treball.

El senyor Gomila es presenta com a vicepresident de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i nou membre del Consell de la Cultura de les Illes Balears. Manifesta la importància de la projecció dels escriptors de les Illes Balears i la necessitat de rebre ajudes per als desplaçaments; també insisteix en la

conveniència d'impulsar els circuits entre illes i activar aquesta circulació amb l'ajut del Govern i dels diferents consells insulars.

La senyora Vila, representant d'Illa Escena vol agrair al Govern les diferents convocatòries d'ajudes al sector, però reclama més diàleg, més comunicació i més planificació. Informa que, a dia d'avui, encara no s'han abonat les quantitats de les ajudes de l'IEB, ni les de l'ICIB i reclamen més agilitat administrativa.

El senyor Garau, representant de Taula Associació d'Educadores Culturals de Mallorca, agraeix la convocatòria de la reunió.

A continuació el senyor Malondra pren la paraula per informar de les actuacions de l'IEB i per matisar i aclarir que l'IEB ha mantingut nombroses reunions amb tot el sector cultural per explicar els projectes que es volen dur i es duen a terme i per tal de conèixer les seves necessitats. Sempre hi ha hagut diàleg i comunicació amb l'Illa Escena i amb la resta del sector. El circuit TalentIB té com a objectiu que els talents propis de les Illes siguin coneguts a totes les Illes i propiciar la circulació entre illes. Per indicacions dels serveis jurídics, aquest s'ha replanificat a través d'una convocatòria d'ajuts destinada a actuacions de caràcter professional que es dugin a terme en espais professionals d'exhibició a una altra de les Illes Balears que no sigui la de procedència de l'artista. Informa el senyor Malondra de les ajudes de l'IEB i de la nova línia d'ajudes del Fons de Creació i Investigació per a joves creadors. Totes les ajudes que es presenten de la Conselleria, a través de l'ICIB, IEB o de la Direcció General de Cultura són consensuades i treballades conjuntament. En relació amb el tema competencial, l'IEB es regeix pels seus Estatuts aprovats el 2019 i té com a fins generals els relacionats amb l'ensenyament i la normalització lingüística de la llengua catalana, la promoció de la cultura de les Illes Balears i la seva projecció exterior i d'entre les seves funcions, destacar, el foment de la recerca, la formació lingüística i la difusió i les publicacions en el camp dels estudis locals.

La senyora Solivellas pren la paraula per compartir la informació sobre la digitalització de fons de l'Arxiu del Regne de Mallorca i de la Biblioteca Pública de Palma: s'ha digitalitzat el Fons Saura, més de 775 manuscrits i al voltant de 221.000 pàgines de fons local.

Després de les intervencions dels vocals, el president pren la paraula per donar resposta a les preguntes formulades i els suggeriments dels membres que han intervingut i els agraeix la seva participació.

El president recorda als membres del Ple que poden formular propostes en relació amb els objectius debatuts al Ple i també poden sol·licitar la incorporació a l'ordre del dia de punts per tractar. El reglament del Consell de la Cultura estableix 4 reunions ordinàries a l'any del Consell de la Cultura de les Illes Balears. Recorda que el Consell de la Cultura és un espai de participació. El conseller es posa a disposició de tots els membres del Consell per treballar conjuntament, recorda que fa només dos mesos que ocupa el càrrec de conseller i que dues terceres parts de les reunions i entrevistes que ha mantingut han estat amb el sector cultural, però, tot i això, encara queda feina per fer i per planificar.

En relació amb la normativa, com s'ha informat, des de l'ICIB es treballa en la redacció de la Llei d'indústries culturals i ja està enllestida l'actualització de l'esborrany de la Llei d'arxius i gestió documental de les Illes Balears amb la nova estructura competencial de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Informa també que la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura continuarà desenvolupant el treball planificat des de l'eix de les indústries culturals i creatives previst al Pla de Reactivació del Govern de les Illes Balears amb mesures de xoc, de reactivació, de digitalització, de creació de nous públics i de coordinació interinstitucional. Es vol avançar en l'Observatori de la Cultura per disposar d'eines que ens serveixen per conèixer i analitzar els indicadors culturals i recopilar informació sobre les indústries culturals i el sector. La Conselleria continuarà incentivant tot el procés creatiu, de les idees a la producció, a través de l'IEB i de l'ICIB. El president manifesta que es posaran a l'abast de les empreses i professionals de la cultura diferents línies d'ajuts per a la millora de la producció, la programació, la distribució i l'exhibició i, a través dels fons europeus s'hauran de generar i presentar nous projectes. De moment, s'han iniciat reunions bilaterals entre les conselleries i els ministeris corresponents, però encara queden per definir com es faran les transferències a les comunitats autònomes i la manera d'implementació o bé per inversió directa de cada comunitat autònoma o per convocatòries d'ajuts per concurrència competitiva.

En relació amb la declaració de la cultura com a bé essencial, efectivament el Govern de les Illes Balears va aprovar, a través del Consell de Govern, una declaració de suport al sector cultural de les Illes Balears que declara que la cultura constitueix un bé essencial per a la societat; així, aquest compromís és present a totes les actuacions i accions de la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura, s'ha augmentat el pressupost i es treballa per continuar impulsant la recuperació del sector i per activar les polítiques culturals.

El president del Consell de la Cultura agraeix l'assistència a tots els membres del Consell de la Cultura de les Illes Balears i, com que no hi ha més intervencions, ni temes per tractar, aixeca la sessió, de la qual, com a secretària, estenc aquesta acta.

La secretària

Vist i plau
El president